

Miljö och Energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se
m.remisser-energi@regeringskansliet.se

Vattenfall AB

Evenemangsgatan 13
 169 56 Solna

Datum: 2017-04-12

Kontakt: Kristian Gustafsson
Kristian.Gustafsson@vattenfall.com

0705295217

Diarienummer. M2016/02968/Ee

Remissvar för Vattenfall AB:

"Kommissionsriktlinjer och nätföreskrifter för el – översyn av ansvarsfördelning och behov av kompletterande nationell lagstiftning"

Inledning

Vattenfall välkomnar möjligheten att lämna synpunkter. En väl fungerande myndighetsstruktur är en nyckelförutsättning för att den pågående energiomställningen ska kunna genomföras på bästa sätt för Sveriges elkunder. Remissvaret representerar en bred förankring inom Vattenfalls nordiska elproduktion och nätverksamhet.

Vattenfall har delgivit sina synpunkter till Energimarknadsinspektionen (Ei) i samband med rapportens framtagande. Vattenfall önskar härmed ge ett starkt stöd för stora delar av de förslag som Ei lägger fram. För att det ska vara möjligt att omsätta den goda intentionen till ett väl fungerande regelverk önskar Vattenfall emellertid understryka vikten av att redan i det här skedet ta ytterligare ett steg och genomför en mer genomgripande justering av myndighetsrollerna på elmarknaden. Vattenfall förespråkar därför en tydlig ansvarsfördelning mellan Ei som reglermyndighet och Svenska Kraftnät (SvK) som systemansvarigt stamnätsbolag.

Energiomställningen ställer nya krav på en oberoende och stark reglermyndighet

När SvK bildades tilldelades de två roller, dels som affärsdrivande verk, dels som myndighet med föreskriftsrätt. Det är Vattenfalls syn att dessa dubbla roller tjänade ett gott syfte under den inledande fas som följde efter avregleringen. Förnyelsebehovet var mycket begränsat och helhetssynen från det vertikalt integrerade strukturen före avregleringen fanns i färskt minne hos såväl nätägare som marknadsaktörer. En fungerande reglermyndighetsstruktur behövde samtidigt tid att växa fram för att gradvis ta ett större ansvar.

Vattenfall anser dock att den ovan beskrivna ansvarsfördelningen har spelat ut sin roll och bör ersättas med en struktur bestående av ett stamnätsföretag under en oberoende myndighets tillsyn. Enligt vår kännedom är en sådan konstruktion regel i jämförbara länder i vår omvärld. Det är också i överensstämmelse med intentionen i EU:s gemensamma lagstiftning för elmarknaden.

Vattenfall har under det senaste åren erfarit ett antal fall där ekonomiska intressen hos stamnätsägaren SvK och ägaren av anslutande anläggning har ställts emot varandra utan att en gemensam syn kunnat nås¹. För att kunna hantera dylika situationer på ett sätt som gagnar en effektiv omställning av det svenska elsystemet är det av väsentlig vikt att det finns en fristående part som objektivt kan lyssna på båda sidor och göra en helhetsbedömning.

Med hänvisning till de stora förändringar av kraftsystemet som är att vänta, är vår bedömning att nuvarande ordning kommer visa sig bli alltmer problematisk. Anledningen är att SvK genom sin dubbla roll som både systemansvarig myndighet och stamnätsägare sitter på dubbla stolar. SvK är en av marknadens parter och ska som sådan argumentera för sina synpunkter i dialog med övriga marknadsaktörer. Samtliga marknadsaktörers skyldigheter och rättigheter ska därefter bedömas och avgöras av en från parterna oberoende instans. Det är vår syn att denna instans bör vara Ei.

¹ Exempel ges vid begäran. Se även Vattenfalls remissvar till Energimarknadsinspektionen, Dnr. 2016-100304 "Förslag till kriterier för att bevilja undantag från bestämmelser i Europeiska kommissionens förordning om krav för nätanslutning av generatorer"

Det absolut viktigaste och mest avgörande utifrån Vattenfalls bedömning är därmed att föreskriftsrätten i sin helhet flyttas över från SvK till Ei.

Dubbla regelverk - en onödig byråkratisering

I rapporten framhålls återkommande att anslutningskoderna enbart ska tillämpas på nya anläggningar eller då en kraftproduktionsmodul av typ C² eller D har ändrats i sådan omfattning att dess anslutningsavtal måste se över grundligt. Föreskriftsrätten förs i dessa fall över från SvK till Ei medan motsvarande myndighetsfunktion för befintliga (övriga) anslutningar föreslås ligga kvar hos SvK. Enligt förslaget blir alltså två olika regelverk parallellt tillämpliga för samma typ av elektriska anläggningars koppling till nät. Vattenfall anser inte att föreslagen utformning är vare sig logisk eller rimlig. En situation med två regelverk och två myndigheter som samtidigt ska styra utvecklingen inom samma område utgör en byråkratisering som inte är värdeskapande och i praktiken blir ohanterlig.

Vattenfalls förslag och rekommendationer

- Sverige bör följa modellen i övriga nordiska länder där systemansvaret ligger i ett bolag som står under en särskild myndighets tillsyn.
- Föreskriftsrätten flyttas över i sin helhet från SvK till Ei.
- Utöver detta ska Ei ges den formella rollen som tvistelösande instans på det sätt som bland annat beskrivs i RfG artikel 7.8 och samma text i systemdriftsriktlinjerna (SO) artikel 6.10. Alltså i överensstämmelse med regleringsaspekterna i den nya EU lagstiftningen som är likartad för områdena Systemdrift, Marknad och Anslutning.
- Platsspecifika krav enligt RfG ska också behandlas enligt samma principer som gäller för generella krav då generella krav ofta kan tillgodoses genom att ställa platsspecifika krav.³
- Vattenfall stödjer vidare Ei:s förslag att på sikt ersätta det så kallade metodgodkännandet av villkoren i balansansvarsavtalet och istället godkänna kraven enskilt eftersom det stärker Ei:s roll som ansvarig självständig myndighet.

Med vänlig hälsning,
Cecilia Hellner – Head of Public and Regulatory Affairs - Nordic

² Det vill säga anläggningar över 10 MW.

³ För ytterligare beskrivning av bakgrunden se avsnitt 4 och sida 30-31 av Ei:s rapport.